

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА ПРЕПЛУТ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.
 ЗА ОСТАЛЕ СЕМЕЉЕ НА ВАНПАНСКОМ ПОШТОСКОМ.
 НА ГОДИНУ 30 ФРАНАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УНГАРИЈУ:
 НА ГОДИНУ 15 ФР. У БАНК. НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАНАКА, НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТИКОМ, И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ С. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБЛИЖЊЕ ВЕНАД.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ПР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а преплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 УЗГОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

БЕОГРАД, 9 Августа.

Јучерашње се „Видело“ јако забринуло за — овогодишњу летину. Друге би се владе забринуле кад би летина омахнула, а наша је влада тако — пажљива и предвидна, да не речем потребна, — да јој се скуповине бацају у бригу и онда кад је летина необично обилата, те страхују да се неће сва покупити, те ће бити мучно, ако би наишла која нередна година, ако би се случајно још који Бонту или подобни преселио у вечност, те неби могла Србија да плати свој део погребних трошкова. У тој великој бризи привиђају се „Виделу“ и неки дефицити, но не дефицити у државној каси, Боже сачувај, него дефицити у народа. Виделов економиста хтео је ваљда рећи појединих држављана, јер иначе би разлика између државне и народне економије што је поставља „Видело“ била сувише оштроумна и оригиналан виделовачки проналазак у науци. Види се и по том забринутом чланку да су виделовци у свему једнаки, у економији као и у осталој политици, навек лакомислени и претерани у оцени свога, а до немогућности пањкави у суђењу туђега посла. Само се тако може разумети да њима дефицити у државне нису тако опасни, као дефицити у народа, хоће рећи у појединца, наиме, како је разговор о сабирању летине, у сељака. Јер „држава“, веле, „може да покрије своје дефиците новим финансиским изворима — повећањем посредне или непосредне порезе, или иначе увођењем каквог новог дохода, ја намета на сам народ“. Па онда наставља: „Код народног дефицита тако не може да буде. Он се нема нашта да обазире, сем на своју привреду, а кад је она увек мања од расхода, онда се ничим не да завести равнотежа између народне привреде и народних потреба сем повећањем саме зараде, сем отварањем све нових и нових извора за дохотке, који се даду постићи једино радом“.

То је дивна теорија! Заслужила је да се положи упоредо са теоријом двогласца из исте кухиње и да се остави у музеј. Тиме се каже, да „држава“ може, ако јој само треба, повећавати дације без обзира на то, хоће ли се повећати и дали се повећао приход у оних, на које се та дација порезује. По томе се чини као да је држава нешто осим људи, као да није и она састављена из оних појединаца, из оних „нерадних“ сељака, те као да није и она онака, особито у прив-

редном погледу, какви су поједини држављани.

Но виделовци не само што тако пишу, они тако и раде. Јер они ево јутрос исповедају ово своје мишљење о економном стању нашег народа: „Нама се чини,“ веле, „да и наш народ поодавно пати од те бедности. Сви знаци говоре да он редовно више троши но што привређује“.

Лепо! Ви то јавно признајете, па ипак вам то није сметало да уводите све нове и нове порезе, таксе и монополе! Да на кога сте ви навалили те намете и те разне — арине, ако не на овај исти народ, који „редовно више троши но што привређује“? Па како можете очекивати да ће „народ“ поћи бољим путем, кад га ви с једне стране и својом раскламитаном царинском политиком и својом колико ненаситом толико пипавом порезном системом све већма на то гоните да „више троши но што привређује“, с друге му пак стране дајете угледан пример показујући му, да и држава може да „више троши но што привређује“; па мислите да ће те дејство тога примера ослабити ако сад станете поповати, како је држави много лакше „да покрије своје дефиците“ новим изворима, порезом и наметом, него што је народу да покрије свој дефицит радом.

Верујемо да је много лакше расписивати и разрезивати порезу и намећати намете на народ, него зарађивати вредност за наплату тога намета у зноју лица свога. Но зато баш мудри државници, државници који не мисле само на себе него и на народ, којима није само до тога стало да једанпут ил' двапут, док је њих, науке и препуне државну касу, па макар се после немале из чега пунити, за то прави државници никад неће наметати новог намета на народ пре но што се увере, да ће се тим умножити и народна снага за рад и привреду, те тим ујемчити, да извор новим наметима никад не усахне.

Но „Виделов“ економиста пронашао је један врло прост лек против нерада. Рецепт је јасан и разговетан, да га може и најпростији разумети, лекар не ште за њега друге наплате осим два дуката годишње претплате за „Видело“, а не треба плаћати ни апотеке, јер га сваки сељак може сам зготовити. Тај реценс гласи:

„Народе окани се политике!“

„Ако нас не подигне рад“, вели виделовац економиста, „политика заиста неће“.

Као да је наш народ тако слаб, тако неразорит и глуп, да не може поред свога обичног рада, поред зараде свог хлеба насушног, да који пут запита и за државне послове, да запита оне, којима је поверена управа земље, како управљају и на што троше народну зараду? Ако је народ у Србији заиста онако нерадин, онако лев као што нам га описује „Виделов“ економиста, зар ће тиме постати вреднији што ће бити немаријни према државним пословима.

Но, на послетку, ако се народ више бави политиком, него што би ваљало његовој привреди и више него што би било нужно по правилан и здрав развитак државних послова, **ко је томе крив?** Зар није на првом месту, управо једино, **сама влада** томе крива? Или зар би се народ заузимао толико за политику да није нагоном свог здравог разума осетио, да је влада пошла опасним путем, опасним и по народну зараду, и по хлеб насушни појединих држављана? Зар није влада сама својим поступцима нагонила народ, да се ради самог ујемчења свог рада, ујемчења основе свог економног живота, више бави политиком него што би то иначе чинио, да је влада на добром путу?!

Народ је највиша контрола, најпованији надзорник владиних послова, јер се ти послови тичу његове коже. Народ је домаћин, а влада му је најмљени раденик. Па као што ће домаћин раденика, о коме се уверио да је добар, вредан и поштен, мање надгледати него другога, који је „полев“ и на кога се не може поуздати, тако се и народ мора све више сам да бави политиком, што се мање може поуздати у владу.

Зар је народ захтевао да се толико потуца на биралитете? А кад је то учињено, зар да народ не мари за то што се његов глас не узима ни пода шта? Или зар је брига народа око свог добра, око своје будућности, тако везана за команду „власти“, да сме само онда да се појави кад је власници требају, а после одмах да нико више не промисли зуба, да никад више не помишља на „политику“, као да се послови тих власника не тичу њега, као да погрешке тих власника неће он платити својом кожом?!

Не тако, економни „виделовче“ не тако. Рад не смета политици, ни политика раду. Може народ и радити, па у сред рада помислити и на државне послове, те је само начин раду. Но рђава, напала држав-

на управа, рђава влада, то је једино што квари и рад и — политику.

Управа „Дружине за потпомагање српске књижевности“ има повода изјавити, да она осим „Српске Независности“ као органа народно-либералне странке не стоји у вези ни са каквим другим листовима, нити се ови уређују под каквим њеним упливом или са њеним саучешћем.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

На предлог Гледстонов одложене су седнице горњег и доњег дома у Енглеској до 12. октобра.

— Енглеска војска у Мисиру ступила је већ у акцију против Арабишапе. Крв се дјакле пролива, а Европа се и не чује, као да је нема. Међутим се тек сада отпочели озбиљни преговори између енглеске и турске владе у погледу закључења војне конвенције, и то, као што се дознаје, до сада је само енглеска влада саопштила у Цариграду услове под којима мисли пристати на закључење конвенције са Турском. Турска ће, разуме се, неколико дана мислити о тим предлозима и, као што је већ обичај у турске дипломатије, паћиће да јој је немогуће примити енглеске услове, те ће с тога и сама предложити друге услове, који ће се опет морати саопштити енглеској влади да се и она о њима размисли. Може лако бити да ће се на тај начин преговори тако отегнути, да ће најзад и сама конвенција постати изливна т. ј. да ће Енглези пре свршити своју улогу у Мисиру, него што ће се закључити и потписати енглеско-турска војна конвенција. Да енглеска влада ту могућност има у виду, сведочи, осим осталих појава, највише та околност, што је команданту енглеске војске у Мисиру пошло за руком да приволе Кедифа да изда два указа: један, којим се адмирал Сејмур у име Кедифа овлашћује да употреби све пужне мере у цели да покори непријатеље Кедифове; и други, којим се заповеда „свима и свакоме“ да се заповестима и наређењима енглеских команданата покоравају, да Енглезима на руку иду и да их у свему потпомажу, што ови буду дакле стоје тако, да је Енглеска фактично господарца над Мисиром, бар над оном делом Мисира, где се још слуша Кедифова реч.

— У Угарској је умро *Бела Сенде*, ховведски цуковник и мађарски министар војни. Сенде је био родом из Лугоша.

— Поново се поговара, да ће аустријски бесар ускоро походити италијанског краља. Чудновато да је та вест поникла непосредно после познатог атентата у Трсту, због кога аустро-угарски листови одсудно окривљују италијанску народну партију у Аустрији, која, бојаги, стоји у вези са самом италијанском владом.

— Руски листови јављају, да је између Русије и Аустро-Угарске овладала јака запетост због неких немилних појава на граници. Мисли се, да су Евреји који су се поново враћали у Русију дали повода тој запетости.

— Овогодишња оmlадинска скупштина угарских Срба држаће се 15. августа на вел. Госпојину у Вел. Бечкерекy.

— Бугарски министарски савет израдио је нов изборни ред за бугарску народну скупштину и изменио је у споразуму са државним саветом досадању административну поделу Бугарске. По новој уредби делиће се Бугарска на 14 округа. Према томе ће се смањити број чиновника, и које отуд, које пак што ће се и друге неке економне мере предузети, нада се влада да ће имати до 3 милиона динара уштеде. Даље јављају из Софије да су генерал Соболев, министар унутрашњих послова и генерал Каулбарс министар војни добили одустанак за Русију на 6 недеља. — Министар унутрашњих послова забранио је недавно покренут орган либерала бугарских „Свѣтлина“ на месец дана.

— У Паризу је умро генерал Дикро, један од главних стубова Бонапартиста.

кривил су њих четворицу. Честити старац и свештеник Ив. Наумов, уредник „Слово“ В. Пломчаренски, сељак С. Гиничека Ив. Шушлер и г. Збаража Александар Залушки, то су окривљена лица, што су бажали нарушавали општи мир. Они су осуђени на заочнење од 3 до 8 месеца, с лишњем хране једног дана сваке недеље.

Ми истина нисмо много говорили о Галичком процесу, но наши читаоци без сумње знају у чему се састоји кривица именованих лица, која се иселећивала читавих седам недеља.

Државни тужилац криви их издајством народности, вере и отаџбине. Но у чему се састоји то издајство? Сви окривљени су Руси, и за такове су себе признали и на суду. Но аустријској влади баш се то не допада; она би хтела да се оптужени одрекну своје народности, те да се себе признају за Рутене или за који други народ; али на то није ни један од окривљених пристао. Тако је исто смешно и отужба за издају вере и отаџбине. Њихова је отаџбина Галичка Русија, којој су они служили искрено и верно, како то приличи руским патриотима. Тако исто они нису мислили да преврну издаду веру своју (?) јер су још остали унијати, премда је њихова искрена и топла жеља да се поврате у веру својих отаца.

Нема сумње да се ова парница водила за то, да се вређа Русија и да се она окриви да ради противу Аустрије. Но ово окривљење је неправично. Руски народ зацело жели уједињење своје браће у Галичкој, Угарској и северо-Буковинској Русији. Но наша дипломатија шта мисли у том погледу не знамо. Русија је ангажовала на сваки начин да не да да пропадају њена браћа ни она на истоку у Босни и Херцеговини Боки Которској и Галицији, под јармом Аустро-Мађарском.

Но нека никако неокривљују аустријски судови нашу браћу, ми смо уверени, да све то неће у њима искоренити руско народно чувство, на против они ће се поносити што су пострадали за руску земљу, за народност и веру и то ће их подкрепити да и даље служе опште-руској мисли, која ће с божијом помоћу увенчати се уједињењем Галичке, Угарске и Буковинске Русије са моћном Русијом....

Ово што ћу да наведем нека се не сматра као подмица, него као братска примедба, која држим да ће се исто тако братски примити, као што је као брату пишем и пишем.

„Талмуд“ је извор покварености Јеврејске, вели „С. Независност“, ово не стоји; историја нам сведочи, да је Јеврејство једна по обстанак осталих народа, како пре, тако за време и после Христа, као и данашњи опасна секта, која се не само са религиозног, него и са моралног, културног и народно-економног гледишта расправљати има.

По вазору дотичног дијета би се Јеврејство без „талмуда“ као „извора“ њене покварености поправило, односно, неби било онаково какво је данас, али као што реко, историја сведочи да је Јеврејство и пре постанка „талмуда“ онаково исто било какво је данас после „талмуда“, и да је „талмуд“ само израз тога поквареног друштва, помоћу кога је свој опстанак до данас не само омогућио, него опстанку осталих народа загрозио.

Пуни 1400 год. дакле била је та секта верна својој „талмуду“, као тајном програму кога садржина осталим народима непозната беше.

Са уништењем „талмуда“ Јеврејско питање као решено сматрати, и даље их у друштва трпнати била би највећа несрећа по ово последње, оваком „препорођају“ неби се ни само Јеврејство много одупрало, — али ко би добар стојао, да се при оваком решењу јеврејског питања неби кроз кратко време какав нов, по опстанку те разоравајуће секте, нужда „талмуд“ — може бити још опаснијег садржаја — у тајности створио, или да би ова секта без „талмуда“ дружија била него што је данас?

О овоме дакле ваља више мислити, пак ћемо се осведочити, да поквареност Јевреја не извире из „талмуда“ него „талмуд“ из Јеврејске покварености, која поквареност као куга осталим народом овлађује и епидемично на исте утиче.

Одузети пак присто еманципацију и тиме Јеврејско питање као решено сматрати, значило би данас толико, да је Јеврејству слобода јавног отимања одузета, које би под огртачем нејеврејског народа свој занат даље терало, тим боље, почем је, поквареност и онако општом постала, која би се без подлуног изгнанства Јевреја даље ширила и тако укоренила, да јој никакви здрави закони помогли неби.

Што се утицаја неморалности и шкољавивог утиска на народ тиче, ту код Јеврејства разлике нема, код Неолога, као и код Ортодокса, један је принцип деморализације, први су више по државу него народ; последњи пак искључиво по народ опасни. Најача им је зидина за

коју се крију „alliance israelite“ („Јеврејско савезништво“) у Паризу, у који заведо сарамерно сви подједнако плаћају, који их од сваке „непогоде“ штити, а особито народни карактер те секте сауда и на сваком месту негује, и помоћу свог новинарства брани и уздиже.

О овоме дубље мислити, доћи ћемо на колосалну организацију тога народа, који је своју мрежу пуну њихова на цело свет бацио, и скоро рећи искључиво својој материјалистичкој цели подвргао. — Задатак који би народе од ових имао да ослободи голем је, и садржи у себи грдне темпохе, јер су у стању и целу, дипломатију против ове борбе покренути, и покрај немогуће хришћанских народа угушити је. —

Пре неког времена нашао се неки злочинац хришћанин Филип Хостер који је једну целу Јеврејску породицу убијством утаманио; сво новинарство је тада изјавило своје негодовање према овом крвном делу, и захтевало је према злочинцу и праведну казну, која је по истрази и извршена.

Да видимо сада положај кога је Јеврејство према једном крвном делу Јевреја заузело. Када је вест стигла да су Јевреји у Тиса-Есларској синагоги једну хришћанску девојку заклали и крв јој — као што се осведочило — на ритуалне цели употребили, тада се дигло цело Јеврејско новинарство — које је иначе о томе још пре знања имало — да ову суштину истину на све могуће начине, забашуре, и свету као „алонамерну“ измишљотину представе, као и сам суд при истрази — подметнутом туђом лешином — да заведу.

У Пешти постојеће „филијал“ јевр. савезништва“ (die Landes-Canzlei der „Alliance israelite“) толико се у овом по Јеврејству критичном моменту осмело, т. ј. занео, да је званично 80.000 оријаната браниоцима на расположење ставио, којим би се Јеврејска „невиност“ имала што подупује да обезбодани.

Ја држим да оваки поступак и узурпаност Израилевих синова довољно, и без судске пресуде сведочи „невиност“ обеђених злочинаца, као и „невиност“ целога Јеврејства у томе (не првом) крвном делу! —

Ту нам се дакле питање намеће, дали такова једна секта, или таково једно, тајно религиозно друштво, у друштву човечанскомо може још места имати?

С' тога дакле и опет позивам све српске дечиће, да се у братско коло узхвате и мушки својом позиву одзову, који о бићу свога народа мисли, и неће да допусте, да се у повор велике пропасти воде.

Ваше борбе — рад нека је посвећен и подпуном решењу Јеврејског питања. С. С.

ИЗ ЛИСТОВА

6) руских

„Восток“ пише:

„...Суд који је 31 маја отпочет у Лавову над једнаесторицом галичких Руса, који се оптужују због велеиздаје, свршио се 17 јула. Поротници који су се састојали махом из Пољака и Чивута, о-

ДОПИСИ

У Сомбору, 1 Августа 1882.

У борби Јеврејског као и сваког другог питања указују се с' почетка разни назови, који допише по даљој расправи помоћу јединомисленика, сурадника и дописника све ведрји и чистији постају.

ЛИСТАК

МОДЕСТА МИЊОНОВА

ПРИПОВЕТКА

Х. Балзака

Превод с францускога.

(НАСТАВАК)

— Па лепо! обећавате ли ми ону ласку верност, коју вам ја нудим? Зар то није лепо? Зар није то оно што бисте ви хтели?...

— А што ви, драги песниче, не тражите у браку једну жену, која би била слена и малко љакнута? Ја ништа друго не иштем, него да се у свему доцнадем моме мужу; али ви претите девојци једној, да јој одузмете особиту ону срећу коју јој ви прибављате, да јој је одузмете код најмањег покрета, најмање речи, најмањег погледа. Ви сенете птица крила, а овамо бисте да је гледате да се лепрша. Знала бих доста песника, којима се пребацује да су недоследни... О! томе није било разлога, рече на нечући поврст Каналисов; јер та тобозна

мена долази отуда, што обичан човек не води рачуна о живом кретању њиховога духа. Али ја нисам мислила, да ће човек велеуман измишљати условља противо-словна подобној игри, па да ће то животом назвати. Ви шитете што је немогућно, да бисте имали насласу да ме ухватите у погрешци, као што чине у причама мађијавица, који задају гоненим девојкама задатке, а добре виле помажу им...
— Овде би вила била истинита љубав, рече Каналис сухо, кад виде да је његову спорну ствар презрео овај танки и нежни ум, коме је Бича био тако добар крианш.

— Ви, драги песниче, у овај пар изгледате као они родитељи, који се брињу за мираз девојачки пре но што покажу мираз свога сина. Ви се спрам мене устрчавате, а не знате да ли имате на то права. Љубав се не оснива помоћу угодбе, о којој се води сухопарна расправа. Сиромаш херцег Ерувил савиам се предао улози чика Товије у Стерна, али само с том разликом, што ја нисам удовица Ведмеповица, премда сам у овај пар удовица многих машта о појезији. Да, ми младе девојке нећемо ништа да верујемо, што нам квари наш фантастични свет... Све су ми напред то прорекли! Ах! ви ми подносите ружну

тужбу недостојну вас; ја не познајем више јучерањег Мелкијора.

— Јер је Мелкијор у вама видео чистоту, с којим ви још рачунате...
Модеста измери Каналиса од главе до пете, бацивши на њ царски поглед.

— ... али ја ћу бити једанпут амбасадор и француски пѐр, исто као и он.

— Ви ме држите за грађанку, рече пењући се уласку.

Али се она живо врати и додаде, оставивши се свака уздржавања, тако је била забуђена:

— То бар није тако неучтиво, као да ме држите за будалу. Што се ваш начин променио, томе је разлог у харским глупостима, за које ми је казала моја коморница Франција.

— Ах, Модеста, зар можете то веровати! рече Каналис и драматски се намести. Ви бисте на тај начин претпо-стављали, да бих ја био кадар вама ожени-ти се једино за љубав вашег богатства!

— Ако вас тиме вређам после ваших сазидатељних разговора на сенској оба-ли, онда је само до вас стало да ме разуверите и онда ћу бити све оно што хоћете да сам, рече млавећи га својим презором.

— Драга моја, мишљаше песник у себи идући за њом, ако ти мислиш да

ме уловиш у ту замку, онда ме држиш за млађе него што сам. Нашто толико околишење с једном малом подмуклицом, за чијим ми је поштовањем толико стало, колико и за царем од Борнеа! Али придавајући ми ниско чувство, она даје разлога може новоме држању. Је ли она лукава?... Лабријер, као што је будала, биће осамарен, па до пет година дана ми ћемо се с њом њему смејати!

Још оно вече сви опазеше хладноћу, коју је ова препирка бацила међу Каналиса и Модесту. Каналис зараније оде кући, изговарајући се на Лабријерову болест, па остао поље слободно великоме коњушару. Око осам сати, тражећи своју госпоњу, пришању Бича Модести смешећи се:

— Јесам ли имао право?

— На жалост, имали сте, рече она.
— Али да ли сте ви, као што смо се погодили, притворили врата, тако да он опет може доћи?

— Јарост ме је савладала била, одговори Модеста. Толика подлост потерала ми је крв у лице и ја сам му казала што је заслужио.

— Па лепо! Тим боље. Кад се вас двоје тако будете развили, да нисте кадри привјетљски разговарати се, ја узмијам на се, да га начиним тако за-

Ниш, 5 августа

Лањске године у октобру месецу лиценцирана је у Нишу набавка пшенице у 800.000 ока за гарнизон нишки. Услови лиценције да је рана у оште добра, да се има предавати држави сваког месеца по 100.000 ока, како ће на крају маја тек. г. бити сва количина предата, и кауција да буде 2.000 дук. пс. Ако набављач што од положених услова неиступи, да држава на месту његово поново набавку рани другог уступу.

При лиценцији дошло је са више страна лиценцата, међу којима беху и извесне компаније: Крагујевачка и Ђуријска.

С погледом на услове, а опет мало добре хране у прошлој години и с погледом на општу пијачну цену те исте године, која бијаше 24, 25, 26, и 28 динара товар, лиценцирали су извесни од прилике до 28 динара товар, а можда још и неку пару ниже, на су одустали јер им није могло ниже да поднесе, а компанија крагујевачка до 27 динара, којој се набавка за ову цену, а под речених услова и уступу. Она је одма за тим узела себи за ортака компанију Ђуријску за набавку и предају хране. Сви остали чудили су се, како су могле ове компаније за ову цену да се приме набавке, а под речених услова кад је према пијачним ценама и према оскудици у храни, а нарочито доброј, одма увиђајаво било, да ће имати штете, а никакве хасне.

Јест, али сад се обеслодањује нешто друго, што је ваљда још онда ујдурисано било, на се није знало.

Исти лицентант, који се примио те набавке и по ту цену, издаде држави до фебруара месеца само од прилике половину хране од лиценциране количине, а за другу половину он са војеном влашћу продају набавку и предавање тако: да буде ово у овој години и од нове хране, те с тим и једна и друга страна извесне услове уговора промени.

Сад лицентант са ортаком купује храну на пијацама до 12 динара и испод 12 динара, а теслимљује је држави по 27 динара један товар.

Према овоме, они на неиздату половину лиценциране количине имају од прилике добити на 68.000 динара, док да су по уговору исту до конца маја месеца т. г. и од лањске хране издали, неби могли имати никакву хасну, него пре штету.

Она лица, која беху при лиценцији, по којима према условима није поднео да се приме набавке за ову цену, за коју се речена компанија примила, сада кажу, да су онда знали, да ће се време набавке и предаје овако одгађати о новој храни, да би се они онда примили набавке и до испод 15 динара товар, но нису знали, а што је то против услова доцније учињено, они су с тим обмашени и оштећени, а оштећена је највише и држава, ако не употреби своје право, да избегне штету.

Веле, уговор је закључен према цени ондашње пијаче, и да је набављач по истоме за одређено време набавио и теслимљиво, имао би штете, али нека неби било штете, него добити, онда ова силом по један динар по товару, да би изнела, дакле на 800.000 ока 8.000 динара. Па кад су уговорене стране про-

мениле уговор односно времена предаје, а с погледом на друге пијачне цене о новој храни; онда да набављач не може сада теслимљивати држави ту нову храну, коју купује на пијацама до 12 динара товар по новој цени бив. уговореној, од 27 динара, и имамо по 16, 17 динара чистог пара по товару, него је може теслимљивати највише по 13 динара, и отуда имати највише хасне 1. динар, колико би имао, да ју је до маја месеца о старој храни теслимљиво. Правно је овди питање и држе, да ће га правници решити у корист државе.

Ако држава неби овако своје право према набављачу употребила, него би пристаја, да плаћа нову храну старом ценом, 27 динара и ако је ова била уговорена према цени лањске пијаче, и ако су стране доцније у тиме уговор промениле и узеле тиме гледиште цене пијаче ово-годиње хране, — онда може настати питање, како се је смело оваквим поступком органа државних, да оштети државна благајна са некаквих 6.000 дуката, и после, зашто је уговорена набавка за 800.000 ока хране и предаја исте до конца маја месеца т. г. кад толика количина није ни била потребна, што је признато чим је набављачу одложен уговорени термин за предају о новој храни, даље, ко ће ову штету народној благајни да вавради и зар је ово државна штетња и економија?

Још нешто: овако је исто учињено и за извесну количину јечма, која се у прошлој години имала да набави и преда за гарнизон Крагујевачки по 18 динара и 40 пара дин. товар, па је на исти начин остављено набављачу да је набави и преда сада о новој храни. Он сада ову купује по 6 дин. товар, а продаје држави по 18 динара и 40 пр. дин.

Цена ова од 18 дин. и 40 пара дин. разуме се уговорена је према лањској пијачној цени, која бијаше од 16 до 18 динара товар, а не према садањој од 6 динара.

Па и са овим је оштећена државна благајна, но са колико, лако је знати ако надлежни то пришта и истражи.

Хоће ли се одмах на пут стати оваквом оштећењу види ће мо, неће ли, иде време кад ће се о томе тражити рачуна и бацити на леђа ономе, који је то учињено и ономе, који је томе сада за благовремено могао стати на пут, па није хтео.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Пирота пишу пам како се прекобројни помоћник сада поуздано нада, да ће се и он уврстити у праве помоћнике и то у Пироту. Оно и јест неки ђаво. Зар толика ревност за „виделовачку“ партију да остане не награђена. А „виделовачки“ су врло изданији према својим вернима, ту се даје и капом и шаком. Нови је усвој за ово кратко време показао толико ревности, да се према њему може сакрити многи ветеран „виделовачки“. Није дакле чудо ако кроз који дан видимо да се он поставља баш у самом Пироту за помоћника.

— А може ли се он борити са крунским достојанством? Нема их више него шест: велики елементар, канцелар, велики коморник, велики дворуправитељ, кондестабло, велики адмирал; али не именују више кондестабле.

— Народ, госпођице, који се састоји из безбројних павосних Бича, може до шест месеци да дуне на сву ту величину. А онда, шта значи данас племство? У свој Француској нема ни хиљаду правих племића. Ерувили воде своје порекло од једнога пандура херцеза Роберта од Нормандије. Ви ћете имати пуно непријатности са ове две маторе девојке с углађеним лицем. Ако вам је стало до титуле херцезице, ви сте и онако од Авињона, папа ће зацело имати справ вас толико обзира, колико спрема трговца, па ће вам продати какво херцезство на нија или ово. Не титрајте се дакле својом срећом за љубав звана крунекога.

Премислање Каналисове оне ноћи било је сасвим трезовно. Он види, да на свету нема горе од човека ожњена а без имања. Још сав стрепећи од опасности, у коју га је бацила била његова еујета употребљена код Модесте, жеља да победи херцеза Дерувица и вера његова у милионе господина Миљона, он се зашита, шта ли ће морати херцезиња

По нама се чини да ће новоме ускоку бити радост кратка. Свећа „виделовачка“ догорела, то је факт који сваки живи види, скорим ће они ући у читлаву покојних, па онда шта ће бити са помоћништвом. Ко како сеје овако мора и пошкети.

Из Кладова нам јављају, како је познати поп Мијајло „брчно перо“ „виделовачко“ почео од неког времена да развија свој прљави рад. Он и опет тумара час у Турну, час у Оршау и тамо се састаје са мрачним личностима.

Капетан види све то, али њему није ни брига да стане томе на пут. Ми се заиста чудимо, докле су „виделовачки“ кадри да терају патриотизам. Зар се и на границама лојалности не заустављају? Но ви и лојалност то су две непомирљиве ствари.

Топико је већ жалби противу несретника попа Мијајла, да је у народу стрљиче превршило сваку меру, и поред свега тога Мијајла ни да забеле глава.

Али „равно с равним“, така је сва војска „виделовачка“ скриљена из најгорих људи.

Ми смо добили извешће о свом гадном раду несретника попа Мијајла, али достојанство нашег листа не допушта нам да изнесимо ове прљотине, којима нема равних.

Сироти кладовљани шта су дочекали, да се не могу ни једне лаге ослободити. Али није далеко време рачуна.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

У недељу 8 ов. м. освештена је радионица, дућал и готови радови женског друштва, који су зготовљени од наших производа.

Њено величанство, краљица, изволела је почастовати ову свечаност својим присуством. Г. протојереј Јаков Павловић изговори је том приликом лепу беседу, у којој је нагласио, како треба сви својски да се заузмемо да потпомогнемо нашу индустрију.

Од патриотизма нашег зависи, да ли ће ово предузеће напредовати. Ми мислимо да би крајње време било, да се сви својски заузмемо да станемо на пут туђој поплави, којој наши „мудри“ и „патриотични“ „виделовци“ отворили широм врата.

Дућан радионице женског друштва са својим готовим радовима моћи ће подмити приличну потребу, и за то сваки српски патриота треба од сада да пазари у овом дућану, који је тако рећи међу првим покушајима да се подигне наша индустрија а стане на пут ширењу туђе.

Њено величанство, краљица, много је својом помоћу допринела да се ово патриотско предузеће оствари. Ово је по-

јава која сваког Србина зарадовати мора. Кад се владарка заузима да предврати овако племенитом и корисном делу, онда се можемо с пуним поуздањем надати, да нашој индустрији предстоји лепа будућност, и да ћемо моћи и на том полу непријатеља сузбити, коме „виделовци“ отворили широм врата.

На овој свечаности било је много одличних гостију, оба пола. Од министара није нико био. Па то је и сасвим природна ствар; они су на све стране поравнали пут туђој индустријској и економској поплави, на сада, не радо гледају кад и народ устаје да подизањем своје сопствене индустрије разбие окове туђинске.

Ми са наше стране желимо овом корисном предузећу поудни напредак. — Зелили би да се свада по нашој отаџбини пробуди овакова ревност, којом би се стало на пут опасностима, којима су „виделовци“ утрли пут.

О ПИВАРСКОЈ ДРУЖИНИ.

У „Дневнику београдском“ почели смо штампати нашу изјаву противу управног одбора „првог српског пиварског друштва“ због њихове неуредности, па смо престали због наших неких пречих послова; но како су нас од неког времена почели опет са свију страна заштитивати, неки о томе, шта је са тим друштвом пиварским, а неки опет о томе, какво је то друштво пиварско, и кад је исто постало и т. д. то да неби свакоме на по се одговарали и давали објашњења, а нарочито београђанима, решили смо се да овим путем изнесемо све на јавност, те тако да радозналма угасимо бар посљедњу искрицу жеље за оваквим удружењем у Србији, а интересованима да покажемо да су управљачи друштвени и то: Тодор Костић, као председник, Јован Даблер апотекар, Јаков Вајлови, Милвој Туквић, Марко Данић, пок. Мијајло Ристић и остали као одборници сав уложени капитал упропастили, и друштвено стање до пропасти довели.

Да су ови именовани управљачи друштвени заиста упропастили друштвену имаошину, тврди извешће комисијско, који су од стране Министра Финансије а на захтев наш изаслани и које ће мо више изложити.

Са тим комисијским извешћем и уверењем овдашњег кредитног завода, ми смо пре кратког времена тражили код трговачког Суда — пошто смо доказали прво: да је штатут сав погажен и уништен, друго, да је пасивно стање друштва много веће од активног, и треће, да су акције од 20 и 10 дук. царс. упулаване постале без вредности, — да-

љубљеним и плаховитим, да ћете се и ви сами преварити.

— Ајдете, Бича! то је велик песник, племић, паметан човек.

— Осам милиона нашега оца више вреде него све то.

— Осам милиона?... рече Модеста.

— Мој патрон, који продаје своју писарницу, одлази у Провансу да управља куповинама што их продаже Кастануљ, други капетан вашег оца. Цена уговорена, која се иште да се опет поврати имање Делабастово, износи до четири милиона и ваш је отац пристао на све куповине. Ви ћете добити мироз од два милиона, а куповник рачуна још један за ваш намештај у Паризу, двор и покућство! Рачунајте.

— А! сад могу бити херцезиња Дерувиовица, рече Модеста гледајући у Бичу.

— Да није било тога комедијана Каналиса, ви бисте задржали негов бич, јер сам га ја послао, рече писар заузимајући се тим начином за Лабријера.

— Господице Бича, не бисте ли можда хтели да ме удате по својој вољи? рече Модеста смејући се.

— Овај честити младић љуби исто тако као ја; ви сте га љубили осам дана, а то је човек који има срца, одговори писар.

Шолијевица мислити о његовом бављењу у Хавру, које отешчао неписанем писма за четрнаест дана, а овамо у Паризу су писали једно другоме по четири или пет писма на недељу.

— Па та сирота жена, која се труди, да добијем комендаторско одличје ордене почаснога легиона и место посланичко код баденскога великога херцеза!... викну.

Са оном живошћу одлуке, која код песника као и код снекуданата долази од живог учовања будућности, седе он одмах за сто и састави ово писмо:

Госпођи херцезињи Шолијевици.

„Драга моја Елеоноро, зацело ћеш се чудити, што још ниси добила од мене вести; али моје бављење овде није имало повода само у моме здрављу, него се ту тицало да се опростим неке обавезе спрема нашега малог Лабријера. Овај сиромаш момак врло се заљубио у неку госпођицу Модесту Делабасту, малену, бледу, незвану и мршаву девојку, која, узгред буди речено, има тај порок да љуби књижевност и себа назива појетријом, како би тиме оправдала мушкце, смешне мисли и несталности врло ружна карактера. Ти знаш Ернеста; тако је лако њега уволити, да га нисам хтео сами пустити. Нарочито је госпођица Делабастова кокетовала са твојим

Мелкијором; имала је велику вољу да ти буде супарица, макар да су јој руке танке, нити су јој плећи развијене, као што је тако и код свију девојака, а ко са јој је блутавајиа него у госпође Рош-идовице, к коме има мале сиве врло подозриве очи. Ја сам можда на мало и сувине груб начин учинио крај тим љубавностима ове Имодесте; али јединствена љубав таква је. Шта марим ја за све женске на свету, кад све укупно не вреде колико ти једна?

„Људи, с којима проводим време и који се налазе у пратњи те наследнице, такви су пугери да ти се смучи. Жали ме, јер проводим моје вечери са безлежничким писарима, са безлежничковима, касирима, с једним лихварем из провинције, и зацело је далеко одавде до вечерњих забава у грелској улици. Тобож богатство оца вратившег се из Китаја прибавило нам је присуство вечитог младожење, великог ковшара, којим тим вељу вољу има на милионе, што би му требало, како веле, шест или седам, да би могао што учинити са мочарима ерувилским.

(Настаће се)

нас они управљачи друштвени, који су имаовини друштвени до тога стања доведи осигурају или обезбеде у противном случају, ако то неучине да Суд на основу §. 3, 4, 143, и 144. Стецишног поступка над имаовиним друштвеном стецинште отвори.

И Суд је трговачки решењем својим од 15 Јуна ове године № 3038 наложио управном одбору, да нас до 28. истог месеца осигурају или обезбеде, но они до тога дана не само да нас нису ничим осигурали, но шта више, нису ни дошли код Суда да се бар опрадају, или ма шта у своју одбрану да наведу, а то је захтевало и учтивоост а како ли правичност, но они дрски, а нарочито један од чланова њихових, који је на све стране летео, — говорио је још много раније да ће касациони Суд све то уништити, па зато су презирали наредбе Судске.

По жалби њиховој касациони суд вратио је дело суду, препоручивши му да пени закон трговачки и штатуте друштвене; суд трговачки знајући да су примедбе касационог суда обавезне за нижи суд, увези их је и диго стецинште, а §. 143 и 144 степ. поступка, који су нарочито за овакове случајеве скројени, оставише глас вапијући у пустињи. У сувопарној жалби њиховој ничега није било онако, што би се, са законске стране могло узети као разлог, но све сама прљавштина ка што им је и цео рад прљав био.

Они су у њиховој жалби највише ударили на чл. 25 штатута друштвеног, који вели да *управи одбор никад није одговоран појединим акционарима по скупуштници*. А скупштини они не могу никад бити одговорни за то, што су покуповали већину акција испод сваке вредности, а самовласно су пак присвојили Симе Миленковића 1524 и Велимира Протића 250 комада акција, те са тим акцијама увек су добијали већину, и сва питања па и очевито штета за друштво, која су они њиовом самовољом починили, решавана су у њихову корист, тако и пр. ова питања: зашто нису сваке године држали скупштину, зашто су пивару продали за 7.000 дук. Ђ. а кошта их на 16.000, зашто то нису на јавној лицитацији продавали, зашто нису позвали акционаре на уплаћивање акција, но су позајмљивали са више од 12% интересом, за своје личне потребе и другове тим друштвеним парам исплаћивали? која се као животна питања друштвена морају сматрати, — решавана су са: добро се, поштено је, и савесно је одбор чинио и т. д. и т. д.

Овом приликом имамо да заблагодарио једном члану касационог суда који је ни у колико овде у овом питању није повукао за партијачност, већ је дао свој глас онако, како доликује једном савесном судији.

Он није хтео да чује за чл. 35 рече-ног штатута, имајући довољно доказа, да је управни одбор не само штатуте погазио, но и друштвену имаовину потпуно упропастио, — био је за то, да се стецинште продужи. Наводећи да су баш они законом позвати као највиша власт, да се закона наређења не изигравају.

Ево шта каже комисијско извешће: „На основу решења г. министра од 24 Новембра 1881 године ЕБр. 4100, подписани прегледали смо књиге и рачуне, „првог српског пиварског друштва“ и рачун његовог управног одбора, почев од 4 Децембра 1881 год. па до сада, радећи на овоме послу ван канцеларијског времена. — Част нам је поднети извештај о досадањем нашем раду.

И. О прегледу рачуна и књига.
На преглед предали су нам одборници ове књиге: једна „каса књига“ означена са II која обухваћа време од 1 Септембра 1872 до 1 Марта 1874 закључно; дневнике са главним књигама од 1 Јануара 1873 г. до садашњег доба.

Ова каса књига није по правилу потврђена судом, а све друге јесу. Пошто је овај преглед изазвала жалба г. Веље Ж. Јовановића и његових другова, удеоичара овог друштва, који су

подписани на жалби ЕБр. 3521 од 1881 год. — то смо ми одпочели преглед оних рачуна, који су жалници навели за пример да су погрешни или да не постоје.

(Наставаће се).

ДНЕВНИК

Страни.

Тиса-есларски догађај. Огорчење у народу због тиса-есларског догађаја све то већма расте. Из Тиса-Еслара стиже вест, да је јеврејска синагога од народа нападнута и све по њој полувано и унакарањено. Сви прозори су излупани, пећи разрушене, олтар оборен, завеса на олтару подерана, клупе и столови поизвртани. Када Чивути дођоше у синагогу на молитву, најоше све у најбеднијем стању, али поред свега тога ипак одржаше службу. — Занимљив је један случај, који се тога дана десно. У компилуку умре једно дете од седам месеци некој удовици Лењелци. Кума дечиња пође мртвацу и понесе мртвачки сандучић и крет за своје покојно кумче. Сандучић и крет носила је за кумом мала кћи њена. Када иста кума прође поред синагоге, љубоштина да види шта се збило у синагози пође унутра а њена мала кћи са сандучићем и кретом оде за њом. Кад Чивути видеше крет у синагози, прогласе је за оскрвљену и сви до једног напусте синагогу, понесу њихове торе (свето писмо) и од тог доба држе службу и моле се богу у кући неког Лихтмана у Тотфалу. У синагогу више и не завирише, а неће ни завирити, јер је народ на њеним зидовима саме кртове ишарао. Још већма него синагога, унакарањена је кућа, где је становао црквењак Шарф. Она је сва са земљом срањена. — Неки будапештански листови доносе неку чудновату белешку у овој ствари. Као што је познато, имаде само један једини сведок, који вели да је видео кад су Естерку Шољмошијеви заклали, а то је син тиса-есларског шактера. Пао је у очи, што да син издаје своје родитеље за убице, те их је због тога бацно у затвор. Узрок томе је сад пронађен. Веле да је тај чивутски дечак од 14 година био *закључан* у малу Естерку Шољмошијеви и да га туга за својом љубавцом наговонила да изда своје родитеље. „С. К.“

ПОД ЗАШТИТОМ ЊЕГОВОГ ВИСОМАНСТВА КРАЉЕВИЦА АЛЕКСАНДРА.

Дружина за гимнастику и борење у Београду.

Према својој „уредби“ отвара 2-г Августа ове године (у понедеоник:) нарочити курс вежбања за госпође и госпођице, које су волне да се упишу и ова по здравље врло корисна вежбања раде.

Вежбања ће бити трипут недељно: Понедеоником, Средом и Петком од 6—7 часова по подне у „Грађанској касини“, под упоством наставника гимнастике а у присуству председника или кога члана управе.

Поштоване госпође и госпођице, које су се већ пријавиле могу у поменуते дане — од 2 Августа — долазити. Све остале, које желе, могу се опет у исте дане и у исто време у грађанској касини пријавити и уписати, где ће видети и одело које им треба за вежбања, које се може кушити или за мустру узети.

ПОЗИВ НА ОМЛАДИНСКУ СКУПШТИНУ

У смислу закључка лањске вршачке скупштине сазивамо *ове године омладинску скупштину у Вел. Бечкерек.* Отвориће се на Вел. Госпоину 15^{ог} авг. и трајаће по потреби и идућа два дана.

Дневни ред.
1. Коначно конституисање на основу устава.

- 2. Расправа о нашим школама.
- 3. Предлози у смислу устава.

Сазивачки одбор.

Огласи

Тасу Димића механџију из војске извешћујем да од идућег Митрова дана одустајем држати нашу заједничку механу у Баточину постојећу, одустајем зато што је он противан нашој погодби коју смо ја и трећи заједничар Најдан у одсуству његовом према показаној потреби углавили, на име да ја механу држим три године за 159 дуката, и према томе сада о Митрову-дне долази ред да Таса своје право ужива пошто сам ја две године у механи одседео.

29 Јула 1882 год.

Баточина.

Цветко Цветановић
МЕХАНѢИЈА.

ЗА ЂАКЕ

Примам ђаке на рану и квартал, упитати у штампарији код „Св. Саве“.

МАТЕНИЈЕВ
ГИСХИБЛЕР
НАЈЧИСТИЈИ АЛКОСКИ
КИСЕЉАК
најбоље асталско и крепеће пиће
опробано средство при кашљу, вратним болестима, натару у стомаку и бешици.
ПАСТИЛЕ (шећер за сваривање)
Heinrich Mattoni, Karlsbad (Böhmen). 36—43

КЕСА ДУВАНЦКИХ И БАКАЛСКИХ МОГУ СЕ ДОБИТИ У ШТАМПАРИЈИ КОД „СВ. САВЕ.“

НЕКОЛИКО ЛЕПИХ ВЕЛИКИХ леандера има на продају. Ко је вољан кушити нека се јави у штампарији код св. Саве.

НА ЗНАЊЕ

Код Јучерањег вучења краљевско-српски дутриски обвезница — лозова — добила је моја продата промеса
СЕРИЈА 323 БР. 3
1000 ДИНАРА.

Притежиоца речене промесе који је исту од мене купио, позивам да ми промесеу донесе, а да му у смислу услова на истој оригиналној лози ради наплате предам. По што се извучени добитак 2 септембра ов. год на државној каси исплатити има, то ако би притежиоц желео новце одма имати, ја ћу му одма исплатити са одбитком једномесечног пристожног интереса.

3 августа 1882 г.

Београд.

Аврам М. Леви
ОД САРГА
У ДУБРОВАЧКОЈ УЛИЦИ

160, 2—3

КАФАНА И ГОСТИОНА код „Југ Богдана“, и два дућана удобна за бакалницу или дуванџиницу, спрам тоскине чесме, издају се о Митрову-дне под кирију.

За цену и услове обратити се **Кости Н. Х. Селаковићу.**
Бр. 163 1—3

АЛБУМ ОД МЕБЛА,

СА 900 ИЛУСТРАЦИЈА НЕОПХОДНО НУЖАН ЗА КУПЦЕ МЕБЛА СВИХ СТАЛЕЖА СА ЦЕЛНИКОМ ЗА 1 ФОР. 50 КР. ФРАНКО ДОБИЈА СЕ КОД

У. G. & L. FRANKL, WIEN, II., ÜBERE DONAUSTRASSE 9I.

Најбогатији избор готовог мебла, солидно, јео-тично и елегантно.
бр. 75. 6—6.

ЈЕДАН ЂАК ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ тражи кондиције. Упитати у уред-ништву овога листа.
Број 164. 1—1.

Објава.

У интересу женске младежи, од које приличан број и то од бољег реда, вишу женску школу **Марије Кутке у Вршцу**, која од 22 године постоји, полазаше на и данас полази, нужно је нешто ради обавештаја о истом заводу споменути.

Поменути завод састоји се из четир разреда основне школе и три разреда грађанске школе.

У обавдема школама предаје се осим законом прописаних учевних предмета још и немачки, српски и француски језик, музика и певање; даље, свима нужним женским ручним радовима обраћа се особена пажња, особито пак кројењу и шивењу кошуља и хаљина, што систематично у свези са геометријским техничким цртањем иде, јер је ово за сваку домаћицу капитал, који јој може и у кобним материјалним неприликама да очува опстанак, па још да јој помогне, да и своју нејач на пут изведе.

Веће ученице грађанске школе, добијају теоретичну и практичну у кућанству и кувању, и у слободним часовима добијају занимања у кухини.

Уз зимње месеце предаје се у заводу под надзором учитељица и играње.

У недељне и празничне дане полазе ученице дотичну цркву своје вероисповести.

У заводу дејствују 3 катихете, међу овима 1 православна, 5 професора овдашње варошке грађанске школе, 1 учитељ српскога језика, 1 учитељица француског језика, две учитељице основне школе и две за музику и певање.

Језик опћења је у нижим разредима немачки, а у грађанским разредима немачки и француски.

Завод се налази у најлепшем здању у вароши, на здравом јесту и стоји у непосредном додиру са планинским ваздухом.

Ученице неке станују у заводу, неке изван завода. Прве добијају у заводу осим стана и потпуну дворбу (храну и осталу васпитну негу) и наставу и плаћају за то 336 фор. годишње — рачунајући школу годину у 11 месеци. — Наплата полаже се у четвртгодишњим размерима у напред.

Ученице које уче музику (дневно по 1/2 сахата свака за себе), плаћају по 6 фор. месечно за наставу, и 10 фор. годишње за употребу гласовира. Које пак уче певање и играње, плаћају за сваку ту обуку по 1 фор. месечно.

Уписивање почиње 1. а настава 11 септембра по нов. к. о. г.

Ма да је већ приличан број ученица и васпитачица за идућу годину прилеблежен, ипак има још празних места за примање нових ученица.

На захтевање П. Н. родитеља и старатеља драговољно ће достављати опширне извештаје горе поменута управитељица.
Број 83. 3—3.